

УДРУЖЕЊЕ ПРАВНИКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ИЗДАВАЧ:
Удружење правника Републике Српске

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
Академик проф. др Рајко Кузмановић

РЕДАКЦИЈА:
Проф. др Снежана Савић,
проф. др Рајко Кузмановић, проф. др Миодраг Симовић,
проф. др Валерија Шаула, проф. др Миле Дмичић
и проф. др Душко Медић

ИЗДАВАЧКИ САВЈЕТ:
Проф. др Снежана Савић,
проф. др Рајко Кузмановић, проф. др Витомир Поповић,
проф. др Милорад Живановић, проф. др Марко Рајчевић,
проф. др Миодраг Симовић, проф. др Никола Мојовић,
проф. др Миле Дмичић, др Перица Бундало,
др Драган Голијан, Биљана Марић, мр Бранислав Гарић,
мр Слободан Станишић.

Часопис „Правна ријеч“ излази два пута годишње

СЈЕДИШТЕ РЕДАКЦИЈЕ ЧАСОПИСА
Веселина Маслеше 28/ I, Бања Лука
Телефон/факс: 051/212-320
www.udruzenjpravnika.org

ПРАВНА РИЈЕЧ

ЧАСОПИС ЗА ПРАВНУ ТЕОРИЈУ И ПРАКСУ

Удружење правника Републике Српске је почетком 1996. године а крајем 2003, доношењем статутарних, програмских и других докумената, обновљено и утемељено као стручна, самостална, нестраначка организација правника у Републици Српској.

„Правна ријеч“, часопис за правну теорију и праксу, установљен је као гласило Удружења правника Републике Српске који доприноси остваривању заједничких програмских интереса правника, професионалном унапређивању правне струке и развијању највиших моралних вриједности, правне етике и правне културе.

Часопис објављује чланке научног и стручног карактера из свих области права, те теоријска истраживања и студије из упоредног права и нашег права као и материјале са научних стручних и консултантских, јавних расправа и других скупова правника. Часопис ће објављивати реферате, саопштења и дискусије са традиционалног савјетовања „Октобарски правнички дани“ под називом „Изградња и функционисање правног система“. У њему ће се поклонити пажња свему ономе што се у нашем правном животу и друштву у цјелини збива а што доприноси стварању владавине права и модерне правне државе и изграђивању и нормалном функционисању нашег правног система. На његовим странама објављују се и одабране одлуке из судске, управне и арбитражне праксе, осврти и прикази нових књига из правне књижевности, као и разноврсни прилози из свакодневне правничке праксе.

Као гласило Удружења правника Републике Српске, часопис прати дјеловање правничке организације и о њој обавјештава читаоце и укупну јавност.

Број 20

Година VI

БАЊА ЛУКА, 2009.

IV. ЗАКЉУЧАК

Савремени развој је довео не само до све веће међузависности већ и до све интензивнијег кретања. Посматрана с глобалног становишта Европа је само један мали регион света, већи једино од Аустралије. Границе између држава су, начелно, све мање препрека том кретању иако неке европске државе то отежавају супротно слову и духу Завршног акта КЕБС. Због тога је свака могућност пробијања шенгенског зида драгоцену укључујући повезивање региона. У том светлу треба посматрати појачану сарадњу држава у разним облицима.

На нивоу, недржавном нивоу је корисно повезивање пограничних региона држава или градова као и други облици сарадње који не угрожавају јединство и територијалну целокупност држава. И овде важи исто правило као за државе – само јаке државе могу да буду учесници у међудржавној сарадњи и чланови међународних организација. Само региони из таквих држава могу да учествују у међурегионалној сарадњи. У тој тачки постоји веза између регионализма у међународним односима и регионализма у државама. Регионализам се заснива на идеји аутономије без елемената државности⁵⁹ и права на одлучивање. Регионима су намењене функције које не припадају државама, тј. које нису типично државне. Уколико се то постигне међурегионална сарадња може да буде корисна.

На међународном плану регионалне организације би требало да представљају центре власти делегиране од светске организације (што је супротно историјском развоју који је ишао од регионализма до светске организације). У њиховом односу би требало наћи разумну равнотежу. Одступање од тога би могло довести до слабљења и дезинтеграције светске организације као и држава. Чини се да је решење у логичној подели надлежности између различитих власти. У одбрани од глобализације и обезличавања инсистира се на регионалном идентитету, односно на историјском и културном наслеђу као окосници одрживог развоја. Развој се креће ка стварању ширих регионалних организација. То није решење али је нужност.⁶⁰ Међународна заједница није у том погледу доследна када је реч о Југославији. Она је активно радила на њеном распарчавању и није променила однос према Србији а на другој страни се залаже за централизацију Босне и Херцеговине. И једно и друго супротно важећим међународним уговорима.

ЗАШТИТА ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ

Др Душица Палачковић*

Апстракт: Обавеза држава чланица Савета Европе, прекуте ратификацијом Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода јесте обезбеђење механизма заштите права на правично суђење, односно и права на суђење у разумном року. Модели заштите овог права на националном нивоу су различити, а свде се на заштиту унутарсудским механизмима (нпр., притужба учесника поступка, рокови за одлучивање судова различитих степена, захтева за убрзање поступка, тужба за правично задовољење и сл.) и заштиту у поступцима по уставној жалби, дакле уставносудску заштиту. У погледу санкционисања повреде права у највишем броју законодавстава прихваћен је комбинован систем – превенција и компензација у случају да је повреда права на суђење у разумном року већ учињена. Овај комбиновани модел последица је препорука Суда за људска права формулисаних у његовој пракси.

Кључне речи: разуман рок, право на суђење у разумном року, заштита права, уставна жалба.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода¹ ратификована је у време постојања Државне заједнице Србија и Црна Гора. Доношењем Устава Републике Србије,² а на основу одредбе чл. 16/2, да су "...потврђени међународни уговори саставни (су) део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују. Потврђени међународни уговори морају бити у складу са Уставом, а држава Србија, односно њени органи преузели су обавезе из Конвенције, односно Конвенција је постала део унутрашњег правног поретка РС. На овај начин отворен је пут свим лицима под јурисдикцијом Републике Србије којима су повређена, односно ускраћена права која предвиђа Конвенција и додатни протоколи, за обраћање Европском суду за људска права,³ тј. појединачним захтевима. Ову могућност, за релативно кратко време, искористило је забрињавајуће велики број појединаца, али и правних лица. Уз повреде осталих конвенцијских права, у великом броју случајева представке су поднете услед повреде права из чл. 6. Конвенције, који се доноси на "право на правично

* Душица Палачковић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу

¹ У даљем тексту "Конвенција".

² Закон о ратификацији Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, Сл. лист СЦГ - Међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005.

³ Устав Републике Србије, Сл. гласник Републике Србије, бр. 98/2006.

⁴ У даљем тексту "Суд".

⁵⁹ М. Јовановић, *нап. дело*, стр. 353.

⁶⁰ G. Weber, *Regional Organizations: A United Nations Problem*, „American Journal of International Law”, 1955, No 2, pp. 166-184.

